

Verstandig en barmhartig

Voorstellen voor een
nieuw asielbeleid 2021-2025

Christen
Unie

Inleiding

De afgelopen twintig jaar heeft Nederland geworsteld met haar asielbeleid. Het is onrechtvaardig en te streng. Tegelijkertijd is er internationaal nooit 'grip' op migratie gekomen. Aan de grenzen van Europa loopt het compleet vast, met de brand op Lesbos als het laatste drama. Het Europese migratiebeleid is compleet failliet.

Het debat zelf hangt aan elkaar van overspannen retoriek. Simpele antwoorden als 'grenzen dicht' zijn echter niet het antwoord op complexe zorgen. Want die zorgen zijn er. Bewoners voelen zich in de steek gelaten door de segregatie in hun kwetsbare wijk. Ze merken de effecten van een gefaald integratiebeleid. Een nieuw asielbeleid is nodig: verstandig én barmhartig.

Omzien naar de noden van vluchtelingen ligt na aan het hart van de christelijke politiek. We hebben de principiële overtuiging dat we een veilige plek moeten bieden aan slachtoffers van rampen, oorlog, vervolging en onderdrukking. Tegelijkertijd zijn we geroepen om te werken aan de vrede in de samenleving. Zoals 'grenzen dicht' een te simpel antwoord op de vragen rondom migratie is, is 'grenzen open' net zo'n onrealistisch antwoord.

Om als land een veilig thuis te zijn, ook voor mensen die van elders op de wereld hierheen komen, heeft ons land, 'ons thuis', een deur nodig. Een deur die open én dicht kan. Zo kunnen we barmhartig en gastvrij zijn en menswaardige opvang bieden aan wie vluchten voor oorlog en geweld. Maar om hun een veilig heenkomen te kunnen bieden, moeten we

diezelfde deur ook kunnen sluiten voor een teveel aan (arbeids)migranten.

We kunnen in Nederland en Europa een goed en rechtvaardig beleid voeren, waarin gastvrijheid en menswaardigheid voorop staan, maar waarin we ook iets te zeggen hebben over wie hier wel en niet binnenkomt. De ChristenUnie doet daarvoor concrete voorstellen, die gericht zijn op een nieuw asielbeleid in de nieuwe kabinetsperiode.

In onze plannen komen er asielprocedures die recht doen aan mensen. We gaan voor een migratiebeleid dat rechtvaardig én gastvrij is. En als één ding duidelijk is, is dat we voor een goed beleid moeten samenwerken, binnen én buiten Europa. Tenslotte willen een duidelijk integratiebeleid, dat van nieuwkomers medeburgers maakt. Daarvoor is gezamenlijke inspanning nodig. Van zowel de inburgeraar als van ons als ontvangende gemeenschap.

Het is de hoogste tijd voor een nieuw beleid. Met verstandige keuzes zodat onze gemeenschappen de ruimte hebben om barmhartig te zijn. Zodat we recht doen aan de meest kwetsbaren.

Rechtvaardige procedures

- **Zorgvuldige asielprocedures**

Voor een goed nationaal asielbeleid is het van groot belang dat snel duidelijk wordt wie vluchteling is en wie om andere redenen naar Nederland is gekomen en dus terug moet keren.

De Nederlandse procedures zijn op papier al snel, maar de chaos bij de Immigratie en Naturalisatie Dienst (IND) zorgt toch voor onrechtvaardig lange wachttijden. Die chaos is niet te wijten aan de loyale medewerkers van de IND, maar het gevolg van politiek wanbeheer. Er wordt daarom weer geïnvesteerd in de IND en haar medewerkers, zodat asielverzoeken snel, deskundig, onafhankelijk en met voldoende zorg in behandeling genomen kunnen worden. Procedures worden niet verder versoberd. In lijn met de aanbevelingen van de ACVZ stelt de IND een expertpanel in om landeninformatie beter te beoordelen.

- **Structurele regeling voor gewortelde kinderen**

Zolang er nog steeds kinderen zijn die langer dan vijf jaar moeten wachten op een definitieve beslissing van de IND, en beschikbaar en in beeld zijn gebleven gedurende die periode, is voor deze groep een oplossing nodig via een structurele wortelingsregeling. Tegelijk wordt hard gewerkt om deze situaties voor gezinnen en kinderen voortaan te voorkomen.

- **Geen vreemdelingendetentie**

Detentie van onschuldige migranten in afwachting van hun uitzetting wordt zoveel mogelijk vervangen door alternatieven, zoals een meldplicht. Waar vreemdelingendetentie onvermijdelijk is, geldt een humaan regime: zo lang mogelijk uit cel, twee op een cel alleen vrijwillig en geen eenzame opsluiting (isolatie). Visitatie wordt verboden in vreemdelingenbewaring, bodyscans vormen waar nodig een alternatief.

- **Behouden rechtsbijstand**

Het recht op rechtsbijstand voor asielzoekers wordt niet beperkt en blijft in stand vanaf het begin van de asielprocedure.

- **Meer expertise bekeerlingen**

Er komen meer gespecialiseerde hoor- en beslismedewerkers bij de IND om de geloofwaardigheid van een bekeringsverhaal goed te kunnen beoordelen. Zo wordt het mogelijk om het asielrelaas van bijvoorbeeld christelijke bekeerlingen beter te beoordelen.

- **Discretionaire bevoegdheid**

Juist bij een sterk gereguleerd migratiebeleid blijft het van groot belang om ruimte te houden voor uitzonderingen ten behoeve van schrijnende gevallen. Daarom keert de discretionaire bevoegdheid terug, zodat een bewindspersoon in bijzondere gevallen een verblijfsvergunning kan toekennen in afwijking van de geldende regels. Het moet zo altijd mogelijk zijn een laatste check uit te voeren of er niet sprake is van een schrijnende situatie, ook al binnen de eerste procedure.

- **Onafhankelijke IND**

De IND wordt een zelfstandig bestuursorgaan, zodat de uitvoering van procedures op grotere afstand kom te staan van de politiek.

Een veilig huis voor wie vlucht voor oorlog of geweld

- **Staan voor rechtsbescherming vluchtelingen**

Mensen die vluchten bevinden zich in een afhankelijke en vaak kwetsbare positie en moeten kunnen rekenen op een rechtvaardige behandeling van hun asielverzoek. Nederland eerbiedigt de internationale rechtsbescherming voor vluchtelingen, zoals vastgelegd in het vluchtelingenverdrag en de mensenrechtenverdragen.

- **Hervestiging van kinderen**

Europese solidariteit begint met een daad. Nederland neemt samen met andere welwillende lidstaten verantwoordelijkheid en vangt een evenredig deel van de alleenstaande minderjarige vluchtelingen uit Griekse en Italiaanse kampen op.

- **Geen quotum**

Er komt géén beperkend quotum voor het opvangen van vluchtelingen in Nederland (asielmigratie).

- **Ruimhartig uitnodigingsbeleid voor kwetsbare vluchtelingen**

Nederland introduceert een ruimhartiger uitnodigingsbeleid voor vluchtelingen, zodat we jaarlijks 5000 van de meest kwetsbare vluchtelingen zelf uitnodigen in Nederland. Het gaat dan bijvoorbeeld om mensen uit vluchtelingenkampen die door de UNHCR zijn aangemerkt voor hervestiging. Er is daarbij bijzondere aandacht voor specifieke groepen, zoals religieuze minderheden of LHBT'ers.

- **'Adoptie' weegt mee in uitnodiging**

Kerken, verenigingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven worden in staat gesteld om vluchtelingen die in aanmerking komen voor een uitnodiging te 'adopter', zodat zij hier een goede start kunnen maken. Hoewel humanitaire criteria leidend zijn, kan ook deze adoptie meewegen in het uitnodigingsbeleid.

- **Geen strafbaarstelling van illegaliteit**

Het vraagstuk van mensen die zonder verblijfsrecht in Nederland blijven is een sociaal-maatschappelijke kwestie en mag niet in het strafrecht getrokken worden.

- **Bed, bad, brood en begeleiding**

De nieuwe landelijke voorziening vreemdelingen, die bed, bad, brood en begeleiding regelt voor ongedocumenteerden, wordt uitgebreid en krijgt landelijke dekking. De overheid machtigt vertegenwoordigers van onder andere de IND om tot een oplossing te komen, zodat in samenspraak met het lokale overleg afspraken worden gemaakt over begeleiding bij uitzetting of alsnog tot een verblijfsvergunning kan worden besloten.

- **Migratie naar SZW**

Migratie wordt teveel behandeld als een 'law&order' thema. De hele migratieketen komt onder verantwoordelijkheid van het ministerie van sociale zaken en werkgelegenheid te vallen. Zo kan ook een betere verbinding gemaakt worden tussen immigratie, integratie en arbeidsmarktbeleid.

- **Inspectie Migratie**

Er is meer onafhankelijk toezicht nodig op de zorgvuldigheid van besluitvorming en uitvoering in de asielketen. Daarom komt er een bij wet ingestelde onafhankelijke Inspectie voor Migratie en Integratie.

- **Meer grip op arbeidsmigratie**

We hebben arbeidsmigratie nodig in dit land. Het lijkt echter of we vooral bezig zijn met een race naar 'diensten voor de laagste prijs met de slechtste arbeidsvoorwaarden'. Uitbuiting ligt op de loer en over de maatschappelijke impact van deze migratie, in het bijzonder van binnen de EU, is onvoldoende nagedacht. Niet het verdienmodel van bedrijven moet de maatstaf zijn voor arbeidsmigratie, maar de maatschappelijke behoefte. Malafide uitzendbureaus pakken we aan.

Efficiënte Europese samenwerking

- **Betere opvang in de regio**
Vluchtelingen worden in veruit de meeste gevallen opgevangen in hun eigen regio. Nederland draagt bij aan het verbeteren van humane en veilige opvang, onder meer via gerichte ondersteuning door Nederlandse hulporganisaties. Omdat het over het algemeen meer dan vijftien jaar duurt voor vluchtelingen kunnen terugkeren, is meerjarige steun nodig, met goede lokale inbedding.
- **Helpen tegengaan van oorzaken**
Nederland neemt internationale verantwoordelijkheid en investeert via ontwikkelingssamenwerking ook in het helpen tegengaan van oorzaken van vluchtelingenbewegingen.
- **Meer Europese samenwerking**
De schrijnende situatie op Griekse eilanden als Lesbos laat zien dat meer samenwerking nodig is om rechtvaardig met vluchtelingen en migranten om te gaan die naar Europa komen. Nederland spant zich in om binnen Europa, of desnoods met een groep gelijkgestemde lidstaten, tot afspraken over migratie te komen. Het voorstel voor een migratiepact van de Europese Commissie kan daarbij een startpunt voor gesprek zijn. Lidstaten die aan afspraken meewerken kunnen rekenen op meer middelen uit de structuurfondsen.
- **Veilige Europese aanmeldcentra**
We willen vooruitgeschoven Europese aanmeldcentra langs de randen van de Europese buitengrenzen, zodat vluchtelingen zich veilig kunnen melden met hun asielverzoek en het minder aantrekkelijk wordt om een gevaarlijke oversteek te maken naar Europees grondgebied.
- **Europese herverdeling**
We willen duidelijke afspraken om asielaanvragen te herverdelen over Europa. Alle asielzoekers worden Europees herverdeeld, ongeacht de lidstaat waarin ze een asielaanvraag doen. Dat helpt om gevaarlijke doorreizen te verminderen en neemt de druk weg bij lidstaten aan de grenzen van Europa.
- **Europese voorselectie en basiscriteria**
Er vindt een eerste selectie plaats op Europese niveau: asielverzoeken van migranten uit veilige landen worden binnen de kaders van de internationale rechtsbescherming beoordeeld, om te bepalen of directe afwijzing mogelijk is of dat van hun situatie een nadere beoordeling door een lidstaat nodig is. Alle andere asielverzoeken worden sowieso verdeeld over lidstaten. De lidstaten zijn zelf verantwoordelijk voor opvang en beoordeling van de aan hen toebedeelde asielverzoeken. Er worden afspraken gemaakt over basiscriteria voor beoordeling van een aanvraag en over een Europese lijst van veilige landen.
- **Aanvullende migratieroutes**
Veel afgewezen asielaanvragen komen nu van migranten die niet op de vlucht zijn, maar zoeken naar een betere toekomst voor hun familie en hopen op werk en vestiging in Europa. Goede alternatieven kunnen helpen deze druk van het asielsysteem af te halen. We willen daarom alternatieve routes, waarbij migranten zich vanuit hun eigen land kunnen aanmelden voor een (tijdelijke) werkvergunning of studievizum in Europa. Onderzocht wordt of dit kan door het Europese bluecard-stelsel uit te breiden en onder andere voorwaarden ook voor lager geschoolde arbeidskrachten toegankelijk te maken, bijvoorbeeld voor korte seizoensarbeid. Als onderdeel van een gecontroleerd arbeidsmigratiebeleid kan een deel van deze migranten vervolgens tijdelijk worden toegelaten tot ons land. Daarnaast kan worden aangesloten bij de voorstellen voor alternatieve migratieroutes in het voorstel voor een migratiepact.
- **Einde aan troosteloze vluchtelingenkampen in Europa**
De schrijnende situatie in vluchtelingenkampen aan de Middellandse Zee is een aanklacht tegen heel Europa en moet helemaal ten einde komen. Er komen zo spoedig mogelijk afspraken over verdeling van de vluchtelingen die daar verblijven.

Vervolg Efficiënte Europese samenwerking

- **Mensenrechten respecteren bij migratiedeals**

De ChristenUnie steunt initiatieven die ertoe leiden dat vluchtelingen niet meer in mensonterende kampen zitten of een gevaarlijke reis in gammele bootjes ondernemen. Mensen mogen niet de inzet zijn van geopolitieke steekspelletjes. Afspraken over het in goede banen leiden van migratiebewegingen en de terugkeer van migranten kunnen alleen als mensenrechten daarbij in het geheel worden gerespecteerd. Projecten waarin dit uitgangspunt wordt geschonden worden beëindigd.

- **Diplomatiek offensief over terugkeer**

Het terugkeerbeleid loopt vast. Er is een betere aanpak nodig van landen die niet meewerken aan het terugnemen van onderdanen. Het maken van afspraken over terugkeer wordt vaker als voorwaarde gesteld voor steun en samenwerking met landen. Ook worden vaker gezamenlijke Europese afspraken gemaakt met landen over terugkeer.

Van nieuwkomers naar medeburgers

- **Doorgaan met nieuwe inburgeringswet**

Het oude inburgeringsbeleid is niet effectief en te bestraffend. Dankzij de inzet van de ChristenUnie bij de vorige verkiezingen is afgelopen periode de basis gelegd voor een activerend en ontzorgend stelsel van inburgering, met begeleiding op maat van nieuwkomers. We zetten deze koers door, waarbij gemeenten de hoofdrol spelen.

- **Ontzorgend en activerend stelsel van inburgering**

In het nieuwe inburgeringsstelsel worden nieuwkomers de eerste zes maanden financieel ontzorgd door de gemeente. De ChristenUnie wil een langere periode van begeleide toegang tot onze verzorgingsstaat van twee jaar als uitgangspunt. Zo kunnen gemeenten via leefgeld en goede begeleiding nieuwkomers voor een langere periode stimuleren om zelf werk te maken van financiële onafhankelijkheid. Dit krijgt ook een plek in het inburgeringsplan.

- **Taalles meteen vanaf het begin**

Mensen die hier naartoe komen moeten zoveel mogelijk vanaf de eerste dag taallessen gaan volgen. Dat geldt voor alle asielzoekers (met uitzondering van asielzoekers uit veilige landen die snel terug kunnen) en voor alle (arbeids)migranten. Arbeidsmigranten worden na zes maanden verblijf, of dat nu aaneengesloten is of niet, verplicht deze taallessen te volgen. In Europa worden afspraken gemaakt die hier ruimte voor bieden. Bij korter verblijf zijn de taallessen vrijwillig, maar worden werkgevers wel verplicht deze te vergoeden.

- **Meer mentale hulp**

Veel vluchtelingen hebben traumatische gebeurtenissen meegemaakt. Vast onderdeel van de inburgering, en eerder van het verblijf in Nederland, wordt een stevig hulpaanbod om deze trauma's en gebeurtenissen te helpen verwerken.

- **Goed burgerschapsonderwijs bij inburgering**

We helpen nieuwkomers om onderdeel te worden van onze democratische rechtsstaat en om haar kernwaarden te verinnerlijken. De eindtermen van het kennisonderdeel van de inburgering worden periodiek herzien.

- **Sluiten asielzoekerscentra; naar lokale opvang**

Asielzoekers worden nu van locatie naar locatie verplaatst, waardoor het heel moeilijk is om een netwerk op te bouwen. Efficiency en kostenbesparing leiden tot grote opvanglocaties op afgelegen terreinen. Er is een lokale aanpak nodig, met kleinschalige opvang op een duurzame plek, onder verantwoordelijkheid van gemeenten. Daardoor kunnen asielzoekers makkelijker een netwerk opbouwen via een plaatselijk kerk, sportvereniging of buurt. Het COA vangt in hun centrale locaties voortaan alleen nog asielzoekers op uit veilige landen, die snel terug kunnen, en asielzoekers die overlast geven. De opvang van asielzoekers wordt verder naar gemeenten gedecentraliseerd, zodat lokaal kan worden gekeken hoe zij goed kunnen worden opgevangen in de gemeenschap of kunnen worden voorbereid op vertrek.

- **Spreiding over gemeenten**

Asielzoekers worden verdeeld over alle gemeenten. Deze gemeenten kunnen zelf of samen met andere gemeenten opvang verzorgen. Gemeenten blijven van begin tot eind verantwoordelijk voor de aan hen toegewezen asielzoekers, zowel bij eventuele uitzetting als bij toekenning van een verblijfsvergunning. Na verkrijgen van de verblijfsvergunning is iemand uiteraard vrij zich overal te vestigen. Nieuwkomers krijgen echter alleen recht op de toewijzing van een woning in de gemeente waarin ze zijn opgevangen. Zo wordt lokale binding en gezonde spreiding gestimuleerd. Kwetsbare wijken worden daarbij ontzien.

- **Schone lei voor inburgeraars**

Het inburgeringstraject heeft tussen 2013 en 2021 teveel gevraagd van de zelfredzaamheid van nieuwkomers. Een deel van de inburgeraars heeft bij DUO daardoor grote schulden opgebouwd om (taal-)onderwijs te kunnen volgen. Er komt een schuldenpardon voor bedragen boven de 2000,-, zodat deze groep de kans heeft om de schuld af te betalen en met een schone lei een doorstart te maken.

**Christen
Unie**